

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**
SA EXAM
PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREIDI YA 12

TSHIVENDA LUAMBO LWA HAYANI (HL)

BAMMBIRI LA VHURARU (P3)

LARA 2023

MARAGA: 100

TSHIFHINGA: Awara 3

Bammbiri ili li na masiatari a 6.

NDAELA NA MAFHUNGOTHANGELI

1. Heli bammbiri la mbudziso li na khethekanyo MBILI:
 KHETHEKANYO YA A: Maanea (50)
 KHETHEKANYO YA B: Zwibveledzwa zwa Vhudavhidzani (2 x 25) (50)
2. Fhindulani mbudziso NTHIHI kha KHETHEKANYO YA A na MBILI kha KHETHEKANYO YA B.
3. Nwalani nga luambo lune na khou lingwa khalwo.
4. Thomani KHETHEKANYO INWE NA INWE kha siatari LISWA.
5. Ni fanela u pulana (sa tsumbo ni tshi shumisa mapa wa muhumbulo/nyolo/tshati ya nyelelo/maipfi a re khii), u vhalulula na u sedzulusa mushumo wanu. Pulane i fanela u vhonala yo RANGELA phindulo.
6. Vhupulani hothe vhu fanela u sumbedzwa zwi khagala. Ni tsivhudzwa uri ni tale mutalo wo budaho vhukati ha vhupulani hothe.
7. Ni tsivhudzwa nga ndila yo khwathisedzwaho vhukuma u shumisa tshifhinga tshanu nga ndila i tevhelaho:
 KHETHEKANYO YA A: u ya kha minetse ya 100
 KHETHEKANYO YA B: u ya kha minetse ya (2 x 40) 80
8. Nomborani phindulo dzanu zwi tshi anana na mutevhe wa kunomborelwe wo shumiswaho kha ili bammbiri la mbudziso.
9. Thoho i SONGO dzhielwa nthu musu ni tshi vhala tshivhalo tsha maipfi.
10. Nwalani nga vhudele, nahone zwi no vhalea.

KHETHEKANYO YA A: MAANEA**MBUDZISO YA 1**

Fhindulani mbudziso NTHIHI fhedzi kha dza malo dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaḡu vhu vhe maipfi a u bva kha a 400 u swika kha a 450. Ḣwalani NOMBORO na ṬHOHO ya maanea e na nanga.

- 1.1 Duvha ilo ndo vhona mboni nga nthani ha ndevhe dza u sa pfa. [50]
- 1.2 Aya ndi one maitete kwao a u fhaṡa mvumbo dza vhaswa. [50]
- 1.3 Tsemano iyi, i nkhumudza lia bonyongo le la itea tshikoloni musi ula. [50]
- 1.4 Khonani nandi, mueletshedzi na muxedzi kha vhaswa. [50]
- 1.5 Vhurangaphanda ha vhasidzana vhu a ḡisa vhudziki zwikoloni. Ṭaṡani. [50]
- 1.6 Tshiedzisela tsho mmbangela khakhathi khulu. [50]

Zwifanyiso zwi tevhelaho zwi nga tokonya kana zwa vusa zwipfi zwaḡu, kana zwa dzikusa kuvhonele kwaḡu kwa zwithu. Ḣinangeleni tshifanyiso ni kone u ḡwala maanea. Ḣwalani nomboro ya mbudziso ye na nanga (1.7 kana 1.8), ni kone-ha u nea maanea aḡu ṡho ho yo teaho.

PFESANI: Hu tea u vha na vhuṡamani vhu re khagala vhukati ha maanea aḡu na tshifanyiso tshe na nanga.

1.7

[Tshi bva kha <http://www.google.images>]

[50]

1.8

[Tshi bva kha <http://www.google.images>]

[50]

ṬHANGANYELO YA KHETHEKANYO YA A:

50

KHETHEKANYO YA B: ZWIBVELEDZWA ZWA VHUDAVHIDZANI**MBUDZISO YA 2**

- Fhindulani mbudziso MBILI u bva kha khethekanyo iyi.
- Vhulapfu ha phindulo inwe na inwe vhu vhe maipfi a u bva kha a 180 u swika kha a 200.
- Dzhielani nzhele zwi tevhelaho:
 - Vha tangedzaho mafhungo, redzhisitara, thouni na tshitaila.
 - Munanguludzo wa maipfi na tshivhumbeo tsha luambo.
 - Tshivhumbeo.
- Nwalani NOMBORO na THOHO ya tshibveledzwa tshe na nanga.

2.1 VHURIFHI HA TSHIOFISI (FOMALA)

Tshikoloni tsha hanu hu na vhagudi vhane vha khou khakhisa vhanwe musi vhe kha ngudo dzavho.

Nwalelani vhulangi ha tshikolo vhurifhi ha u tshisa mbilahelo yanu. [25]

2.2 ATHIKILI YA MAGAZINI

Tshigwada tsha vhagudi vha tshiriki tsha hanu vho do dzhenela mutatisano wa u nwalana nganeapfufhi vha kunda zwikolo zwothe.

Nwalani athikili ya u anadza gundo ilo no i livhisa kha magazini ya vhuponi ha hanu. [25]

2.3 NGANEAVHUTSHILO YA MUFU

No humbelwa uri ni do vhalana nganeavhutshilo ya mufu nga duvha la mbulungo ya khonani yanu o lovhaho a tshe muswa.

Nwalani nganeavhutshilo yeneyo. [25]

2.4 IMEILI

Khaladzi anu o kundelwa u dzhenela mutangano wa vhagudi vha gireidi ya 12 ngauri o valelwa vhuongeloni.

Inwi mu nwaleni imeili ni mu talutshedze nga thendelano dze dza swikelelwa khadzo mutanganoni uyo. [25]

2.5 MUFHINDULANO

No fhira vhagudi vhothe kha gireidi ya 11 mahola afho tshikoloni tsha haḡu. Muhashi wa radio ya vhuponi ha haḡu o swika u fara nyambedzano na inwi.

Ḡwalani mufhindulano uyo.

[25]

2.6 RIVIYU

Muvhunduni wa haḡu ho vha na miḡaḡisano ya zwickolo ya mitshino ya sialala. Vhalambedzi vho ni humbela uri ni vha ḡwalele riviya nga ha mitshino iyo.

Inwi ḡwalani riviya/tsenguluso iyo.

[25]

ḠHANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B: 50
MARAGAGUTE: 100